

de ikke det, kan man efter min Opfattelse ingen Vel komme; i alt Fald kjender jeg ingen. Altsaa dette har jeg været fattet paa. At jeg allerede den Gang gjorde af den Modstand, som det var mig muligt at gjøre, for at denne Forfatning ikke skulde komme tilstede, var en Selvfølge. Jeg var mig altsaa bevidst, hvad der skete, uden derfor nu at hovere over, hvorledes Andre se det. Jeg kan kun beklage, at mange dygtige Mænd den Gang ikke vare klarfyndede nok. Om jeg havde været saa klarfyndet, hvis der ikke den Gang havde været Mænd tilstede som Tscherning og Grundtvig, der nok skulde aabne Vinene paa os, hvis vi ikke selv vare istand til at se, hvilken Fare der forestod os i Fremtiden, er vel tvivlsomt. Medens jeg nævner disse to Mænds Navne, maa det være mig tilladt at nedlægge en Indsigelse mod, at det fra en vis Side her i Salen, navnlig fra de Herrer ved Vinduet, i den senere Tid er blevet Skik og Sedvane, at man benytter disse Mænds Navne til Fordel for den politiske Retning, denne Side har. Specielt have vi hørt i den senere Tid, navnlig da vi havde Theaterspørgsmaalet til Forhandling, at man tog Tscherning til Indtægt. Jeg er aldeles vis paa, at hvis Tscherning var tilstede i Dag, vilde han nedlægge en alvorlig Indsigelse og Protest imod, at hans Meninger og Tanker opfattes paa den Maade, der gjøres gjældende fra en vis Side; men ogsaa dette skal man vænne sig til. Medens han var tilstede, havde man ikke Ord sterke nok for at kvæle hans Tanker og Meninger, men nu, da han, da de begge ere borte og for saa vidt ere uskedelige, er der Et og Andet af deres, som man tror at kunne tage til Indtægt for sine Tanker og Meninger. Det er et Bevis paa, at efter deres Død er man kommen til Overbevisning om, at disse Mænd have haft Ret. Som sagt, disse Mænd kunde aabne Vinene paa dem, der ikke vare istand til selv at se, og jeg har tidnok faaet Indene op for, at det forestod os en Fare ved denne Grundlovsforandring. Nu have vi Følgerne, men at Følgerne skulde komme tilstede paa en saadan Maade — det er dette, jeg vil betone — havde jeg ikke tænkt mig. Jeg havde ikke tænkt mig Mænd ved Ministerbordet, der vilde optræde overfor Forfatningen saaledes, som den høie Regjering har gjort, og allerminst havde jeg tænkt det om den nuværende Chef; thi det tilstaa jeg, om ham havde jeg næret den Tanke, at han var, om ikke den eneste, saa dog een af de rette Mænd, der forstod at mægle mellem begge Thingene for at føre Forfatningen ud i Livet til frugtbare Forhandling og Lovgivning. At vi ere blevene skuffede, kan Enhver indse, og derfor ville de Herrer kunne forstaa min Henvendelse til den høie Regjering. Indtil Dato ser jeg ikke, at der hørken fra denne Regjering eller fra nogen af de foregaaende er gjort noget alvorligt Forsøg paa at hævde Forfatningen, som

den efter sine Ord og sin Mand bør hævdes. Nei! jeg kan ikke med den bedste Villie se rettere, end at man ikke alene vil hævde, hvad man efter Forfatningen vandt ved Grundloven af 1866, men man vil hævde en god Del mere. Man vil se at komme i Besiddelse af en større Magt, end Forfatningen egentlig hjemler. Jeg ser f. Ex. ikke rettere end, at det er Regjeringens alvorlige Alvor, at den vil faae Lyngdepunktet for vort Forfatningsliv over i den yderste Spids af Landskabet. Jeg er temmelig vis paa, at jeg har Ret, og at jeg udtaler selve den høie Regjeringens inderste Tanke og Mening, naar jeg siger, at det er dens Alvor, at der skal Lyngdepunktet for Forfatningen flyttes over, men om den med Forfatningen i Haanden kan vise mig, at dette er Forfatningens Mening, det er en anden Sag. Kan den det, saa byder jeg mig, men indtil da siger jeg, at det er en fuldstændig urigtig Opfattelse, og det er derfor, at jeg fra mit Standpunkt vil nedlægge den alvorligste Indsigelse imod, at man fremdeles bliver ved at stride fremad paa den Bane, man hidtil har fulgt — vel at mærke den Indsigelse, jeg er istand til at gjøre paa loolig Maade. Jeg gjør mig selv lidt det Spørgsmaal: I Kraft af hvilken Grundsatning er det nu, at den privilegerede Bælgeklasse, som kom tilstede ved Grundloven af 1866, forlanger at blive ved at regjere, om ikke til evig Tid, saa Gud veed hvor længe? At det er i Kraft af den privilegerede Ret, kan jeg forstaa; men at det skulde være i Kraft af større Kundskaber og større Dygtighed til at føre Statens Tøiler til Held for vort Fædreland, end saa mange Andre ere i Besiddelse af, det maa jeg tilstaa, at jeg ikke med den bedste Villie kan se kan være rigtigt. Med al Agtelse for Regjeringens gode Øner til at styre, forekommer det mig, at vi have Mange i Danmark, ogsaa paa den anden Side af den, som den høitærede Regjering hører til, der kunne styre fuldt saa godt som den høie Regjering. Jeg undser mig ikke ved at sige, at jeg har den Forestilling, at man ikke engang behøver at ty til de bedste Kræfter paa den anden Side, men kan gaa til Kræfterne af anden Rang for at finde Mænd, der kunne styre ligesaa godt. (Stemmer: Hør!) De Herrer bagved mig sige „Hør“; det glæder mig, thi det er især dem, som jeg ønsker skulle høre det. Nu har jeg rigtignok hørt, at siden Venstre blev Flertal i 1872 — Noget, som rimeligvis var en Overraskelse for de Herrer — har man Ingen der, som man kan sætte i Spidsen for Regjeringen, eller som man er istand til at danne en Regjering af, Ingen, som kan styre. Ja, det maa nu blive deres Sag; jeg vil anbefale den høie Regjering at gjøre et Forsøg dermed; viser det sig saa, at de ikke kunne, saa siger jeg, som jeg har sagt tidligere, at dette er den sikkreste Maade at blive af med Oppositionen paa, og saa var man